

המקור ל"ט אבות מלאכה מן התורה

הכירו את יוסי ואת בצלאל. נעים מאוד. יוסי, ילד כמו כל אחד מאתנו, מגלה תבת אוצר מסתורית. בצלאל, נער חביב שהגיע הישר מבין דפי ההיסטוריה, מושיט לו מפתח עתיק שיכול לפתח את תבת האוצר. מתנה טובה - תבת אוצר מפארת - קבלנו מהקדוש ברוך הוא, ושבת שמה. כדי לשמור עליה ולקיים אותה על כל פרטיה ודקדוקיה, אנו זקוקים למפתח. בצלאל יפתח לנו את התבה ויספר לנו את זכרונותיו מימי המדבר בעת הקמת המשכן. לא רק יספר - אלא בעקר ילמד. הוא ילמד אותנו את ל"ט אבות מלאכות, כך שנוכל לשמור על האוצר היטב.

במלאכת המשכן נעשו פעולות רבות. חז"ל קראו למלאכות שהיו במשכן ל"ט אבות מלאכות. אלו המלאכות העקריות שהיו במשכן.

ל"ט אבות המלאכות נחלקות לארבע קבוצות:

11 המלאכות שהיו בעת הכנת הסממנים - חמרי הצבע לצביעת היריעות:

הזרע, החורש, הקוצר, המעמר, הדש, הזורה, הבורר, הטוחן, המרקד, הלש, האופה.

13 המלאכות שהיו בעת הכנת היריעות שססו את המשכן:

הגוזז, המלבן, המנפץ, הצובע, הטונה, המסך, העושה ב' בתי גירין, האורג, הפוצע, הקושר, המתיר, התופר, הקורע.

7 המלאכות שהיו בעת הכנת כסווי העורות:

הצד, השוחט, המפשיט, המעבד, הממחק, המשרטט, המחתיך.

8 מלאכות שונות שהיו במלאכת המשכן:

הכותב, המוחק, הבונה, הסותר, המכבה, המבעיר, המכה בפטיש, המוציא מרשות לרשות.

מלאכות אלה אסורות בשבת.

יוסי ובצלאל יסבירו לנו את מהות המלאכות, ימחישו לנו את הפעולות הקשורות לכל מלאכה. לפעמים יקראו לסבא של בצלאל, והוא יראה לנו היכן היתה המלאכה במשכן, ובעקר - ילמדו אותנו לדעת לשאל, לקרר ולשמע כיצד נוהגים הלכה למעשה.

הציצו בטור הבא. יוסי ובצלאל ממתנים לכם!

אב מלאכת הזרע

הגדרת המלאכה; המלאכה במשכן

אסורי דרבנן ו"גזרות חז"ל"

זהו אחד מן הפעמים לאסור מקצה ויש פעמים נוספים.

"אב-מלאכה" ו"תולדה"

פצלאל, אני כבר לא אהיה גן. אכל אוי גלר לראות איך גנים עובדים?

היי מי זרק עלי עליה? אני חושש שעוד מצט תפגענה בי גם אבנים!

אני רק מונש צעכים ומספל - מוציא את האבנים שלא תפגענה לפרחים שלי לגדלו!

החלשת להשקות גם אותי?

אני רוצה לצרו אני אשקה את הפרחים!

אני מותר על התצואה!

אכל אם תעשה זאת שוב, תדע שקשבת אין להתיז מים במקום שאגדלים בו צמחים! משום זרע!

תולדות מלאכת הזרע הן פגלות שמסיעות לצמח לגדל כמו: נבט, סקול, השקיה ועוד.

הודעת לי באופן ברור מאד שלא תהיה גן. חורש מה?

כן, אכל תסתכל איזה עגבניה צמחה בפעוץ! אני רוצה לזרע זרע עגבניות בפרסע, למכר אותן ולהרויח המון כסף!

אכל תסתכל מה אני מחביא! אל תסתכל רק צנה לי: להיות קבור באדמה? אני לא מסתכל. רק צנה לי: מה אני מחביא!

החבאתי שם את הממתק שקבלתי. אני שומר אותו לשבת!

אכל תסתכל מה אני מחביא! אל תסתכל רק צנה לי: להיות קבור באדמה? אני לא מסתכל. רק צנה לי: מה אני מחביא!

אני דאגה אני אשפל באדמה כמו גן ממחה אני עומד להכין את הפרסע לזרעו!

אכל רק מצט לא רואים רק אבנים, צלים מנשים, קוצים - ו- גן גם חפשיאית!

אני דאגה אני אשפל באדמה כמו גן ממחה אני עומד להכין את הפרסע לזרעו!

סבא, לא קשה לך לצלד מה?

חורש יחד כמו שסבא שלי היה חורש...

קדש, קדש, קדש! זו עבודת קדש, קדש!

אני חורש את האדמה ומכין אותה לקראת זריעת הפממנים.

מו הפממנים יכינו חמרי קבע לצביעת המריעות.

כל פאלה, שמכשירה את הפרסע לזריעה ולנשיעה וכללת במלאכת החורש.

אכל מלאכת החורש הוא החורש, חורש או עושה חריץ בקרקע שראיה לזריעה.

אני רוצה להטמין מטמון שיקר לי מאד. קראתי בספרים על הרבה אנשים שהחביאו מטמון ליד צץ.

השכתי שרק בגנה שלך אתה עודר וחורש. גם פה אתה עושה עבודות גנות?

אני לא מסתכל. רק צנה לי: להיות קבור באדמה? אני לא מסתכל. רק צנה לי: מה אני מחביא!

החבאתי שם את הממתק שקבלתי. אני שומר אותו לשבת!

אני רוצה להטמין מטמון שיקר לי מאד. קראתי בספרים על הרבה אנשים שהחביאו מטמון ליד צץ.

השכתי שרק בגנה שלך אתה עודר וחורש. גם פה אתה עושה עבודות גנות?

אני לא מסתכל. רק צנה לי: להיות קבור באדמה? אני לא מסתכל. רק צנה לי: מה אני מחביא!

החבאתי שם את הממתק שקבלתי. אני שומר אותו לשבת!

תוכל לצעות זאת בערב שבת או כמוצאי שבת, שכן אסור לחפור בשבת.

אב-מלאכת החורש הוא החורש, חורש או עושה חריץ בקרקע שראיה לזריעה.

למה אתה מטאטא גאון? מטאטא גאון! לא גומר לטאטא!

אני רוצה לשחק פה! אני לא רוצה שהמקנים שלי יתלכלכו!

אז אני מטאטא רק כדי לישר את האדמה!

אמלא את הפור הזה בחול אוריד את הגבועה הקטנות הזו - ואפטר להתחילו להתלכלך.

אני אפטר לגמר לטאטא חול. תאלץ להשלים עם זה שהמקנים שלך עומדים להתלכלך.

נתחיל בלמיד, ואחר כך נלמד: שור האדמה - כמו הפור שמלאת הגבועה שהורדת - הוא תולדת מלאכת חורש.

קדי שלא נבוא לישר את הפרסע בשבת, גזרו חז"ל שאין לטאטא קרקע שאינה מרצפת.

ועליו, אתה יודע לשחק בגלות? כשח יש לך גלות צתיקות! גלות של אלפים שנה שזאת המון!

אתה מסכים לשחק אתה? אני מסכים לשחק. אכל בגלות שלך - לי אין גלות!

לי יש רק מה לומר: חז"ל גזרו שאין לשחק בגאונים, בגלות וכו' במקום שפר.